

удк 811.161.2'282.2'373.611'373.231(477.82)

Оксана Нестерчук

СЛОВОТВІР ЖІНОЧИХ ВАРІАНТІВ ІМЕН У ПРИБУЗЬКИХ ГОВІРКАХ

У статті проаналізовано творення жіночих варіантів імен прибужан, що постали внаслідок суфіксації від повної та усіченої основи офіційних імен, усічення та усічено-суфіксальних способів з їх різними комбінаціями. Крім цього, виявлено деривати лексичного творення. Зафіксовано одиничні варіанти, що належать конкретному носієві імені з найрізноманітнішими засобами вираження.

Ключові слова: жіночі варіанти імен, пестливі, збільшено-згрубілі, нейтральні суфікси, продуктивні типи.

Давно вже помічено, що мовлення жінок-діалектоносіїв досить відчутно відрізняється від чоловічого, що засвідчують і словотвірні варіанти особових власних імен. У розмовах чи то з близькими, чи з незнайомими людьми жінки більш багатослівні та говіркіші за чоловіків. Їхньому мовленню властива емоційність та багата синонімія, виразніша описовість, здатність до творення нових слів, зокрема okazіonalіzmів. Усе це можна простежити і серед варіантів особових власних імен.

Постановка наукової проблеми та її значення. На сучасному етапі в кожному регіоні України популярні різні офіційні імена та їхні словотвірні варіанти, крім цього, існує ще й «мода». Одні з імен продуктивні на одній території, а інші малопродуктивні або зовсім не функціонують з такими формантами, тому дослідження неофіційних імен дозволяє виділити оригінальні словотвірні типи кожного регіону.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Прибузькі говірки побутують на території Іваничівського, Володимир-Волинського, Любомльського та Шацького районів Волинської області і сусідять з говірками по той бік Західного Бугу на території Республіки Польща, що, безперечно, привнесло свій відбиток і в місцевий іменник. Словотвір варіантів імен цієї території малодосліджений, частково матеріал з цього регіону вміщений у «Словнику варіантів власних імен північно-західної України» [2] та проаналізований у статті «Варіанти власних імен у прибузьких говірках» С. К. Богдан [1] з декількох населених пунктів Шацького району.

Пропоновані варіанти власних особових імен записано експедиційним методом у 17 населених пунктах чотирьох районів Волинської області упродовж 2010–2011 років.

Мета дослідження – словотвірний аналіз власних варіантів імен прибужанок. Жіночий прибузький іменний репертуар здебільшого збігається із загальноукраїнським іменним творенням, однак він варіюється, виявляючи свою специфічну особливість. Крім цього, зафіксовано одиничні варіанти імен, ужиті для ідентифікації особи.

У зв'язку з визначеною метою, поставлено **завдання**: визначити способи творення варіантів особових імен, акцентуючи увагу на загальноновживаних та ідентифікаційних словотворчих засобах; встановити продуктивність словотвірних типів неофіційних іменних назв. Виявити одиничні варіанти імен, вжиті для ідентифікації особи та запозичення з інших мов.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження.

Суфіксація варіантів жіночих імен від повних основ

Цей спосіб досить продуктивний для творення жіночих варіантів імен, для якого використані такі суфікси:

-ечк-а: Мар'їечка (Мшв Лбм); **-к-а:** Варв'арка, Васил'інка, В'ірка || В'ерка, В'ерун'ка, Галінка, Ган:ус'ка, Гурп'єнка, Зб'їка, Ірінка || Йарінка, Йівка, Калінка, Катирінка, Лариска, Лудм'їлка, Марінка, Мар'їка, Мар'їанка, Мутрун'ка, Над'їка, Н'інка, Окс'єнка || Окс'анка, Ол'єнка || Ул'єнка || Вул'єнка, Павл'інка, Пол'інка, Русланка, Св'ітланка, Солом'їка, Соф'їка, Степан'їка < Степанія, Там'арка, Тет'анка, Ул'анка, Фед'орка, Христ'їнка (у багатьох н.пп.); **-он'к-а:** В'ірон'ка (Млт Ів), Гал'інон'ка (Брж Лбм), Йар'інон'ка (Бжн Ів), Катер'інон'ка (Мшв Лбм), Окс'анон'ка (Бжн Ів, Брж Лбм), Св'ітланон'ка (Бжн Ів), Там'арон'ка (Бжн Ів), Тет'анон'ка (Бжн Ів), Христ'інон'ка (Бжн Ів); **-ох-а:** Март'оха (Збж, Мшв, Мшн Лбм, Плм, Свт Шц); **-очк-а:** В'єрочка (Млт Ів), Гал'іночка (Бжн Ів, Глв Лбм), Ган:очка (Глв Лбм), Іріночка || Йар'іночка (Бжн Ів), Окс'аночка (Бжн, Млт Ів, Лск В-В, Брж, Глв Лбм), Ол'єночка (Брж, Мшв Лбм), Павл'іночка (Глв Лбм), Св'ітланочка (Бжн Ів), Там'арочка (Бжн Ів, Лск В-В), Тет'аночка (Свт Шц), Тет'аночка (Бжн Ів), Ул'аночка (Свт Шц), Христ'єночка (Бжн, Млт Ів, Свт Шц); **-ошк-а:** Март'ошка (Збж, Мшн Лбм); **-ул'-а:** В'ір'ул'а (Мшв Лбм), Ін:ул'а (Мшв Лбм), Н'інул'а (Уст В-В); **-ун-а:** В'ірун'а (Млт Ів, Збж, Мшв, Лбм), Йевун'а (Мшн Лбм); **-ус'-а:** Ал:ус'а (Бжн Ів), В'ерус'а || В'ірус'а (Млт Ів, Мшв Лбм), Ган:ус'а (Бжн Ів), Мартус'а (Мшн Лбм), Н'інус'а (Бжн Ів, Уст В-В), Оленус'а (Мшв Лбм); **-ц'-а:** Гал'ц'а (Збж Лбм), Йівц'а (Лтв Ів, Мшн Лбм), Н'інц'а (Збж Лбм), Там'арц'а (Бжн Ів, Свт Шц); **-чик:** В'ірчик (Млт Ів, Мшв Лбм), В'ірунчик (Млт Ів, Мшв Лбм), Гал'інчик (Млт Ів), Мар'їчик (Мшв Лбм), Над'їчик (Млт Ів), Окс'анчик (Млт Ів), Солом'їчик (Млт Ів).

Виявлено 11 суфіксів, які вживані також і в інших регіонах. Серед них **-ох-а**, **-ул'-а** надають згрубілості варіантам імен, інші – пестливості.

Суфіксація варіантів жіночих імен від усічених основ

Ще більшу активність виявляють суфікси для творення варіантів імен прибужанок від усічених основ, пор.:

-ав-а: Л'уб'ава (Свт Шц); **-ан'-а:** Л'уб'ан'а (Лск В-В), Ол'ан'а (Брж Лбм); **-ар-а:** Жен'ара (Злс Шц); **-ас'-а:** В'ікас'а < Віка < Вікторія (Мшв Лбм); В'ітас'а (Мшв Лбм), Йул'ас'а (Бжн Ів), Настас'а (Брж Лбм); **-аш-а:** Л'уб'аша (Мшн Лбм), Ман'аша (Мшв Лбм); **-дз'-а:** Г'андз'а (Лтв, Млт Ів, Глв, Збж, Ст Смл Лбм, Злс, Плм Шц), Л'обдз'а < Ліда (Бжн Ів), Н'індз'а (Ст Смл); **-з'-а:** Н'аз'а

< Надя (Грх, Збж Лбм); **-ен'к-а:** *Гал'усен'ка* (Бжн Ів), *Катрусен'ка* (Брж Лбм), *Л'усен'ка* < Люся < Олюся (Бжн Ів), *Олен'ка* (Бжн Ів, Лск В-В, Глв Лбм), *Ол'унен'ка* < Олюня (Бжн Ів), *Ол'усен'ка* < Олюся (Бжн Ів); **-ечк-а:** *Галечка* (Бжн Ів), *Ксєнечка* (Бжн Ів), *Л'усечка* < Люся < Людмила (Бжн Ів), *Олечка* (Бжн Ів, Лск В-В), *Ол'унечка* (Бжн Ів), *Св'ітусечка* (Млт Ів), *Соф'ійечка* (Мшв Лбм), *Тан'ечка* (Бжн Ів, Свт Шц), *Хрїстечка* (Бжн Ів); **-ик:** *Ірусік* < Іруся (Мшв Лбм), *Машик* (Мшв Лбм), *Тан'ушик* (Мшв Лбм); **-ин-а:** *Ганусіна* < Гануся (Млт Ів), *Марусіна* < Маруся (Лск В-В, Брж, Глв, Мшв Лбм); **-инк-а:** *Ол'ушинка* (Брж Лбм), *Тан'ушин'ка* (Брж Лбм); **-ис'к-о:** *Вал'опис'ко* < Вальопа < Валя (Мшв Лбм); **-ишч-е:** *Л'єнишче* (Брж Лбм), *Оксанишче* (Брж Лбм); **-ік-а:** *Сол'іка* < Соля < Соломія (Млт Ів); **-іс'к-а:** *Ган'іс'ка* < Аніса (Нв Лшн Ів, Глв Лбм); **-іц-а:** *Ман'іца* < Маня (Збж Лбм); **-ічк-а:** *Ган'ічка* (Млт Ів), *Ірун'ічка* (Брж Лбм), *Ірус'ічка* (Брж Лбм), *Йул'ічка* (Млт Ів, Мшв, Ст Смл Лбм), *Л'іл'ічка* (Нв Лшн Ів), *Ман'ічка* (Мшв Лбм), *Мар'ійчка* < Мар'я < Марія (Глв Лбм), *Ол'ічка* (Брж, Ст Смл Лбм), *Тан'ічка* (Лск В-В, Брж, Глв, Ст Смл Лбм); **-ин'к-а (-ін'к-а):** *Кат'ін'ка* (Нв Лшн Ів, Брж Лбм), *Л'іл'ін'ка* (Нв Лшн Ів), *Марусин'ка* < Маруся (Брж Лбм), *Над'ін'ка* (Млт Ів, Брж Лбм), *Наст'ін'ка* (Брж, Глв Лбм), *Ол'ін'ка* (Брж Лбм); **-к-а:** *Ан'іс'ка* < Аніся < Онисія, *Антос'ка*, *Вал'ка*, *Вал'ушка*, *Вас'ка* < Вася < Василина, *В'ікушка*, *Гал'ка* || *Галка*, *Гал'ун'ка*, *Гал'ус'ка*, *Ган'ка*, *Гул'ка* < Уляна, *Дун'ка* < Євдокія, *Дус'ка* < Євдокія, *Жен'ка*, *З'ін'ка* < Зінаїда, *Зон'ка* < Софія, *Зос'ка*, *Ірка*, *Ірун'ка*, *Ірус'ка*, *Йевген'ка*, *Йул'ка*, *Йухімка*, *Кас'ка* < Катерина, *Кат'ка*, *Клавка*, *Ксєн'ка*, *Л'ідка*, *Л'ідус'ка*, *Л'інка* < Аліна, *Л'убка*, *Л'удка*, *Ман'ка*, *Марус'ка*, *Мирос'ка*, *Мот'ка*, *Над'ка*, *Над'ус'ка*, *Над'ушка*, *Настас'ка*, *Наталка*, *Натка* < Наталія, *Нел'ка*, *Ол'ка* || *Гол'ка*, *Орус'ка*, *Палажка* < Пелагія, *Пол'ка* < Поліна, *Пр'іс'ка* < Єфросинія, *Раїка*, *Ріпка* < Горпина, *Сан'ка* < Оксана, *Св'єтка*, *Св'єтулка*, *Сон'ка*, *Стєпка*, *Тан'ка*, *Тан'ус'ка*, *Тан'ушка*, *Томка*, *Тон'ка*, *Фан'ка* < Фаїна, *Федос'ка* < Феодосія, *Фрос'ка* < Фрося < Єфросинія (у багатьох н.пп.); **-ок:** *Л'єно́к* (Брж, Мшв Лбм); **-ок-а:** *Гал'о́ка* (Збж Лбм); **-он-а:** *Наст'о́на* (Брж Лбм); **-он'к-а:** *В'ітон'ка* (Бжн Ів), *Гал'у́тон'ка* (Бжн Ів), *Галон'ка* (Бжн Ів), *Ірон'ка* (Бжн Ів), *Л'удон'ка* (Бжн Ів), *Ксєно́н'ка* (Бжн Ів), *Наталон'ка* (Бжн, Нв Лшн Ів, Брж, Мшв Лбм), *Ол'у́тон'ка* (Бжн Ів), *То́мон'ка* (Бжн Ів); **-оп-а:** *Вал'о́па* (Мшв Лбм); **-ос'-а:** *Ган'о́с'а* (Збж Лбм); **-ох-а:** *Вал'о́ха* (Мшв Лбм), *Гал'о́ха* (Глв Лбм), *Гандз'о́ха* (Глв Лбм), *Кат'о́ха* (Брж, Мшв Лбм), *Ман'о́ха* (Збж Лбм), *Надз'о́ха* (Грх Лбм), *Наст'о́ха* (Брж, Глв Лбм), *Тан'о́ха* (Брж Лбм); **-оц-а:** *Гал'о́ца* (Збж, Ст Смл Лбм); **-очк-а:** *Вал'о́чка* (Мшв Лбм), *В'іточка* (Бжн Ів, Мшв Лбм), *Галочка* (Бжн, Млт Ів, Лск В-В, Брж, Глв Лбм), *Гал'у́точка* (Бжн Ів), *Ган'о́чка* (Глв Лбм), *Ірочка* (Бжн Ів, Глв, Мшв Лбм), *Йул'о́чка* (Мшв Лбм), *Кса́ночка* (Бжн Ів, Мшв Лбм), *Л'ідо́чка* (Лск В-В, Мшн Лбм), *Л'єно́чка* (Нв Лшн Ів, Брж, Грх, Мшв, Мшн Лбм, Свт Шц), *Л'убо́чка* (Лск В-В), *Л'удо́чка* (Млт, Нв Лшн Ів), *Ман'о́чка* < Маня < Марія (Брж, Глв, Грх, Мшв Лбм), *Натало́чка* (Бжн, Млт, Нв Лшн Ів, Лск В-В, Глв, Мшв Лбм), *Нато́чка* (Мшв Лбм), *Ол'у́точка* (Бжн Ів), *Св'єто́чка* (Нв Лшн Ів, Лск В-В), *Тан'о́чка* (Брж Лбм), *То́мо́чка* (Бжн Ів, Лск В-В); **-ошк-а:** *Гал'о́шка*

(Мшв, Ст Смл Лбм); **-ул'-а:** *В'іку́л'а* < Віка < Вікторія (Брж, Мшв Лбм), *В'іту́л'а* < Віта < Вікторія (Мшв Лбм), *Св'ету́л'а* (Свт Шц), *Тому́л'а* < Тома < Тамара (Бжн Ів); **-ун'-а:** *Валу́н'а* (Грх, Мшв, Мшн, Столинські Смолярі Лбм), *В'іку́н'а* < Віка < Вікторія (Брж, Мшв Лбм), *Галу́н'а* (Млт Ів, Лск, Уст В-В, Брж, Грх, Мшн, Столинські Смолярі Лбм), *Гандз'у́н'а* (Злс Шц), *Гол'у́н'а* || *Ул'у́н'а* < Оля (Бжн, Млт Ів, Лск В-В, Брж, Грх Лбм), *Іру́н'а* (Бжн Ів, Лск В-В, Мшв Лбм), *Кату́н'а* (Лск В-В, Грх, Мшв Лбм), *Л'іду́н'а* (Збж Лбм), *Ман'у́н'а* (Збж Лбм), *Над'у́н'а* (Млт Ів, Уст В-В), *Насту́н'а* (Бжн Ів, Брж, Зпл, Мшн Лбм), *Наталу́н'а* (Млт Ів), *Наташу́н'а* (Лск В-В), *Св'іту́н'а* (Грх Лбм), *Теклу́н'а* (Свт Шц), *Тому́н'а* (Бжн Ів), *Христу́н'а* (Бжн Ів); **-ур-а:** *Над'у́ра* (Ст Смл Лбм); **-ус'-а:** *Валу́с'а* (Млт Ів, Мшв Лбм), *Вару́с'а* (Мшн Лбм), *В'іку́с'а* (Брж, Мшв Лбм), *Галу́с'а* (Лск В-В, Млт Ів, Брж Лбм), *Гану́с'а* (Млт Ів, Мшн, Ст Смл Лбм), *Іру́с'а* (Бжн Ів, Лск В-В, Брж, Глв, Мшв, Мшн Лбм), *Катру́с'а* (Нв Лшн Ів, Лск В-В, Брж, Грх, Мшв, Мшн Лбм), *Л'ену́с'а* (Бжн Ів, Мшв Лбм), *Л'іду́с'а* (Збж Лбм), *Л'ілу́с'а* (Нв Лшн Ів), *Л'ін'у́с'а* < Ліна < Аліна (Лск В-В), *Л'уду́с'а* (Бжн Ів), *Ман'у́с'а* < Маня < Марія (Лск В-В), *Над'у́с'а* (Млт Ів, Брж Лбм), *Насту́с'а* (Брж, Глв, Збж Лбм, Свт Шц), *Нату́с'а* < Ната < Наталія (Млт Ів, Лск В-В, Брж, Глв, Мшв Лбм), *Олу́с'а* (Бжн, Млт Ів, Брж, Глв Лбм), *Св'іту́с'а* (Млт Ів), *Тан'у́с'а* (Лск В-В, Брж, Грх Лбм), *Тому́с'а* (Бжн Ів), *Христу́с'а* (Бжн, Млт Ів); **-ут-а:** *Ану́та* (Збж, Мшн Лбм), *Галу́та* (Бжн Ів), *Олу́та* (Бжн Ів); **-ух-а:** *Валу́ха* (Мшв Лбм), *Кату́ха* (Млт Ів, Брж, Мшв Лбм), *Над'у́ха* (Млт Ів), *Насту́ха* (Брж Лбм), *Олу́ха* (Глв Лбм), *Тан'у́ха* (Млт, Нв Лшн Ів, Уст В-В, Глв, Мшв Лбм), *Христу́ха* (Млт Ів); **-уш-а:** *Валу́ша* (Млт Ів, Мшв, Мшн, Ст Смл Лбм), *В'іку́ша* (Брж Лбм), *Кату́ша* (Брж, Мшв, Мшн Лбм), *Над'у́ша* (Бжн, Млт Ів), *Насту́ша* (Брж Лбм, Свт Шц), *Олу́ша* (Брж Лбм), *Тан'у́ша* (Бжн, Млт Ів, Глв, Мшв, Ст Смл Лбм); **-ц'-а:** *Галу́ц'а* (Збж Лбм), *Інц'а* (Мшв Лбм), *Ірц'а* (Мшв Лбм), *Йу́лц'а* (Мшв Лбм), *Л'убц'а* (Збж, Мшн Лбм), *Олу́нц'а* (Брж Лбм); **-ч-а:** *Тан'ч'а* (Мшв Лбм); **-чик:** *Валу́нчик* (Млт Ів), *В'іку́нчик* (Мшв Лбм), *В'іту́л'чик* (Мшв Лбм), *Ірчик* (Лск В-В, Глв, Мшв Лбм), *Іру́нчик* (Мшв Лбм), *Йу́л'чик* (Млт Ів, Мшв Лбм), *Л'енчик* (Нв Лшн Ів, Брж, Мшв Лбм), *Ол'чик* (Брж Лбм), *Тан'чик* (Мшв Лбм); **-ш-а:** *Ірша* < Іра (Мшв Лбм).

Для творення демінутивних варіантів використано 23 суфікси, що надають імені здрібніло-пестливий відтінок у значенні: *-ав-а, ан'-а, -ас'-а, -аш-а, -ен'к-а, -ечк-а, -ик, -ин-а, -инк-а, -ічк-а, -ин'к-а, -к-а, -ок, -он'к-а, -очк-а, -ошк-а, -ул'-а, -ун'-а, -ус'-а, -ут-а, -уш-а, -ц'-а, -чик*; 13 суфіксів із згрубілим відтінком: *-ар-а, -дз'-а, -ис'к-о, -ишч-е, -ік-а, -іц-а, -ок-а, -он-а, -оп-а, -ос'-а, -ох-а, -оц-а, -ч-а*. Нейтральними щодо емоційного забарвлення варіанти імен із суфіксами *-з'-а (Л'із'а), -ух-а (Валу́ха, Над'у́ха, Тан'у́ха), -ш-а (Ірша)*.

Аффераза та аффераза із суфіксацією в утворенні жіночих варіантів імен

Виявлено всі три способи усічення офіційних імен (аффераза, синкопа, апокопа) та їхні різні комбінації. Усічення імені відбувається у довгих офіційних іменах, де найчастіше відпадає початковий голосний та кінцевий *-ія*, як результат цього процесу жіночі варіанти імен послідовно мають закінчення *-а* (орфографічно *а* та *я*).

Ксén'а < Оксеня (Лск В-В, Ст Смл Лбм), *Л'іна* < Аліна (Лск В-В), *Н'іла* < Неоніла (Зпл Лбм), *Н'ус'а* < Гануся (Мшн Лбм), *Н'уха* < Танюха (Мшв Лбм), *Н'уша* < Танюша (Мшв Лбм), *Сán'а* < Оксана (Бжн, Лтв Ів), *Тán'а* (Лск В-В, Грх, Зпл, Мшв, Ст Смл Лбм В).

-к-а: *Лейánка* || *Л'йánка* < Уляна (Злс, Плм Шц).

Афере́за з різними комбінаціями в утворенні жіночих варіантів імен

Настás'а < Анастасія (Збж Лбм), *Пр'іс'а* < Єфросинія (Збж Лбм), *Фрós'а* < Єфросинія (Збж Лбм, Свт Шц).

-к-а: *Га́пка* < Агафія (Бжн Ів, Збж Лбм, Злс, Пдм, Плм, Свт Шц), *Фрós'ка* < Єфросинія (Бжн Ів); **-н'-а:** *Ду́н'а* < Євдокія (Уст В-В, Плм, Свт Шц); **-с'-а:** *Ду́с'а* < Євдокія (Свт Шц).

Синкопа в утворенні жіночих варіантів імен

Лés'а < Лариса (Бжн, Лтв Ів, Мшв Лбм, Злс, Пдм, Плм, Свт Шц), *Нéл'а* < Неоніла (Лтв Ів, Злс, Плм Шц), *Н'ус'а* < Наталюся (Брж Лбм), *Н'уша* < Наталюша (Брж Лбм), *Ру́л'а* < Руслана (Глв Лбм), *Фа́н'а* < Фаїна (Бжн Ів).

-а (суфікс-флексія): *А́с'а* < Анастасія (Брж, Мшн Лбм), *В'іта* < Вікторія (Бжн Ів, Брж Лбм), *По́л'а* < Павліна (Глв Лбм).

Апокопа з різними комбінаціями в утворенні жіночих варіантів імен

-а (суфікс-флексія): *Ан'іс'а* < Анісія, *Ва́л'а*, *Ва́р'а*, *Ва́с'а*, *Вас'іл'а* < Василина, *Га́л'а*, *Га́н'а*, *Да́ра* < Дарина, *Да́р'я*, *З'іна*, *І́ра*, *Йевге́н'а*, *Йевдо́ха* < Євдокія, *Йу́л'а*, *Йуху́ема*, *Ка́т'а*, *Катéра* < Катерина, *Ка́тр'а*, *Кла́ва*, *Ла́ра* < Лариса, *Л'іда*, *Л'уба*, *Л'уда*, *Ма́р'я* < Марія, *М'іл'а* < Меланія, *М'іра*, *Мирós'а*, *Мо́т'а* < Мотрона, *Мо́тр'а*, *На́д'а*, *На́та*, *Ната́л'а*, *О́л'а*, *Пала́з'а* < Пелагія, *Пара́с'а*, *Пара́ска*, *По́л'а* < Пелагія, *По́л'а* < Поліна, *Ра́йа*, *Св'éта*, *Сла́ва* < Ярослава, *Со́л'а* < Соломія, *Стéпа*, *Тайі́с'а*, *То́ма*, *Федо́с'а* < Феодосія, *У́л'а* || *Гу́л'а* < Уляна, *Уст'а* < Устима, *Хри́ст'а* (у багатьох н.пп.); **-ин-а:** *Степані́на* < Степанія (Злс, Плм, Свт Шц); **-ис'-а:** *Марі́с'а* < Марія (Лск В-В, Мшв, Мшн Лбм); **-к-а:** *Антóн'ка* || *Ант'ін'ка* < Антоніна (Мшн Лбм, Свт Шц), *Ва́рка* (Грх, Мшн Лбм, Злс, Пдм, Плм, Свт Шц), *Васил'іка* (Плм Шц), *Да́рка* (Бжн, Лтв Ів, Грх, Мшн Лбм), *До́мка* || *Ді́мка* (Бжн, Лтв Ів, Пдм, Свт Шц), *Мар'ічка* (Млт Ів, Лск В-В, Мшв Лбм, Ст Смл Лбм), *Пала́жка* (Бжн, Лтв Ів, Збж Лбм) (пройшла заміна ж на ш), *Соло́мка* (Млт Ів), *Степан'іка* (Плм Шц), *Степа́нка* (Лтв Ів, Грх Лбм); **-н'-а:** *Зо́н'а* < Софія (Уст В-В), *Ма́н'а* (Бжн, Лтв, Млт, Нв Лшн Ів, Лск, Уст В-В, Брж, Глв, Грх, Збж, Мшв, Ст Смл Лбм), *Пала́гна* (Збж Лбм), *Пара́н'а* (Збж Лбм), *Со́н'а* (Бжн, Лтв Ів, Уст В-В, Свт Шц); **-с'-а:** *Анто́с'а* < Антоніна (Плм Шц), *Гал'іс'а* < Галина (Мшн Лбм), *Зо́с'а* < Зоя, Софія (Уст В-В, Мшв Лбм, Злс, Плм, СвтШц), *Йарі́с'а* (Бжн Ів, Мшн Лбм), *Ка́с'а* (Бжн Ів, Брж Лбм), *Л'ус'а* (Бжн, Лтв, Млт, Нв Лшн Ів, Ст Смл Лбм, Свт Шц), *Орі́с'а* < Орина (Свт Шц), *То́с'а* < Тоня (Мшн Лбм); **-ун'-а:** *Вару́н'а* < Варка < Варвара (Грх Лбм), *Гру́н'а* < Грипина, Горпина (Збж Лбм), *Ксу́н'а* < Ксеня (Брж, Глв Лбм), *Мару́н'а* < Марія (Брж Лбм); **-ус'-а:** *Йару́с'а* < Ярина (Бжн Ів), *Мару́с'а* (Бжн, Лтв, Нв Лшн Ів, Лск, Уст В-В, Брж, Глв, Грх, Збж, Мшв, Ст Смл Лбм, Пдм, Плм, Свт Шц), *Павлу́с'а* < Павліна (Лтв Ів); **-ут-а:** *Окс'ута* < Оксана (Брж Лбм); **-х-а:** *Йевдо́ха* || *Йівдо́ха* < Євдокія (Бжн Ів,

Мшн Лбм), *Хрі́ха* < Христя (Мшн Лбм); **-ц'-а:** *Ва́рц'а* < Варвара (Мшн Лбм), *Га́пц'а* < Гапка (Збж Лбм), *Да́рц'а* < Дарка < Дарія (Грх Лбм), *До́мц'а* < Домна (Плм Шц), *Та́ц'а* < Таня (Грх Лбм); **-ш-а:** *Йі́вдо́ша* < Явдоха (Мшн Лбм), *Па́ша* < Парася < Парасковія (Збж Лбм); **-шк-а:** *Антóшка* < Антоніна (Бжн Ів), *Йевдо́шка* || *Йавдо́шка* || *Йі́вдо́шка* < Явдоха (Мшн Лбм, Свт Шц), *Мелáшка* || *Малáшка* < Меланія (Бжн, Лтв Ів, Злс, Пдм, Плм, Свт Шц), *Мару́шка* < Маруся < Марія (Млт Ів, Глв Лбм), *Ф'ідо́шка* < Федося < Феодосія (Збж Лбм).

Отже, серед усічень із суфіксацією найбільшу продуктивність виявляє суфікс *-а* (суфікс-флексія), *-к-а*, *-с'-а*, *-шк-а*.

Зауважимо, що для творення чоловічих варіантів імен використано значно меншу кількість словотворчих засобів, пор.: продуктивні суфікси: *-к-о*, *-с'*, *-шк-о*, малопродуктивні суфікси *-ік*, *-н'*, *-х-а*, *-ш-а*, *-шк-о*, всі інші непродуктивні.

Висновки та перспективи подальшого дослідження.

Антропонімікон досліджуваної території вирізняється різноманітністю варіантів жіночих імен. Кожен варіант, утворений за допомогою суфіксації та усічення з комбінаціями, збагачений пестливими, згрубілими чи нейтральними суфіксами, що найчастіше стосуються конкретних носіїв імені. Більшість таких варіантів жіночих імен ідентифікують конкретну особу (напр.: *Вал'о́на*, *Ва́рц'а*, *Васил'і́ка*, *Гал'і́с'а*, *Гал'о́ца*, *Ган'о́с'а*, *Да́рц'а*, *До́мц'а*, *Та́ц'а*, *Лейáнка*, *Ман'і́ца*, *Марі́с'а*, *Наст'о́на*, *Н'у́с'а* < Гануся, *Н'у́ха* < Танюха, *Соло́мка*, *Степан'і́ка*, *Та́н'ч'а*, *Та́ц'а*, *Хрі́ха* та ін.).

Серед зафіксованого матеріалу виявлено запозичення з російської мови у мовленні молодшого та середнього покоління (напр., *Аня*, *Даша*, *Ксюша*, *Лена*, *Паша*, *Саша* та ін.) та їхні варіанти.

Для творення демінутивних варіантів використано 23 суфікси, що надають імені здрібніло-пестливий відтінок: *-ав-а*, *-ан'-а*, *-ас'-а*, *-аш-а*, *-ен'к-а*, *-ечк-а*, *-ик*, *-ин-а*, *-ин'к-а* (*-ін'к-а*), *-ис'-а*, *-ічк-а*, *-к-а*, *-ок*, *-он'к-а*, *-очк-а*, *-шк-а*, *-ун-а*, *-ул'-а*, *-ус'-а*, *-уш-а*, *-ц'-а*, *-чик*, *-шк-а*; 19 суфіксів із згрубілим відтінком: *-ар-а*, *-ах-а*, *-ел'к-а*, *-ен'-а*, *-з-ел'-а*, *-ис'к-о*, *-их-а*, *-ишч-е*, *-ік-а*, *-іс'к-а*, *-іц-а*, *-оп-а*, *-ос'-а*, *-оц-а*, *-ох-а*, *-ур-а*, *-ут-а*, *-ух-а*, *-х-а*.

Нейтральними щодо емоційного забарвлення є варіанти імен із суфіксами *-а*, *-дз'-а* (*Га́ндз'а*), *-ин-а*, *-н'-а*, *-с'-а*. А варіанти із суфіксом *-к-а* у деяких говірках повністю втратили пестливість, набувши нейтрального або навіть згрубілого відтінку, напр.: *Ва́рка*, *Га́пка*, *Го́л'ка*, *Ода́рка*.

Серед жіночих варіантів імен виявлений високопродуктивний словотвірний тип з суфіксами *-к-а*, *-очк-а*, *-ус'-а*, продуктивний *-ечк-а*, *-ічк-а*, *-он'к-а*, *-ун'-а*, *-уш-а*, *-чик*, малопродуктивний *-ен'к-а*, *-ін'к-а*, *-ох-а*, *-ул'-а*, *-ц'-а*. За допомогою апокопи із суфіксацією утворено варіанти імен продуктивного типу: *-с'-а*, малопродуктивного: *-н'-а*, *-ц'-а*, *-шк-а*. Всі інші суфікси непродуктивні.

Отже, прибузькі жіночі варіанти імен здебільшого утворені за допомогою суфіксації, усіченим та усічено-суфіксальним способами, лише зрідка використано запозичення іншомовних варіантів імен.

Вважаємо за доцільне в подальшій розвідці виявити словотвірні особливості чоловічих варіантів імен із цієї території, які, зазвичай, менш емоційні, насичені прямолінійністю.

Список використаної літератури

1. Богдан С. К. Варіанти власних імен у прибузьких говірках / С. К. Богдан // Проблеми регіональної ономастики : Тези доповідей і повідомлень наук. семінару. – К, 1994. – С. 9–10.
2. Словник варіантів власних імен північно-західної України. А–Я. / упоряд. Г. Л. Аркушин. – Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 370 с.

Умовні скорочення назв районів та населених пунктів

В-В	Володимир-Волинський
Ів	Іваничівський район
Лбм	Любомльський район
Лк	Локачинський район
Шц	Шацький район
Бжн	Бужанка
Брж	Бережці
Глв	Головне
Грх	Гороховище
Збж	Забужжя
Злс	Залісся
Зпл	Запілля
Лск	Ласків
Лтв	Литовеж
Мшв	Машів
Мшн	Мшанець
Нв	Лшн Нова Лішня
Пдм	Підманево
Плм	Пульмо
Свт	Світязь
Ст	Смл Столинські Смоляри
Уст	Устилуг

Нестерчук Оксана. Словообразование женских вариантов имен в прибугских говорах. В статье проанализировано создание женских вариантов имен прибужан, возникших в результате суффиксации полной и усеченной основы официальных имен, усечения и усеченно-суффиксальных способов с их различными комбинациями. Кроме этого, обнаружены дериваты лексического образования.

Женский репертуар по большей части совпадает с общеукраинским именным словообразованием. В то же время зафиксированы единичные варианты, которые принадлежат конкретному носителю имени с самыми разнообразными средствами выражения.

Для образования деминутивных вариантов использованы 23 суффикса, которые придают имени уменьшительно-ласкательных оттенки значения: -ас'-а, -ечк-а, -ик, -ичк-а, -к-а, -он'к-а, -ул'-а, -шк-а и др.; 19 суффиксов с отрицательным оттенком: -ар-а, -ис'к-о, -ик-а, -оп-а, -ут-а, -х-а и др. Нейтральными относительно эмоциональных оттенков являются варианты имен с суффиксами -'а, -дз'-а, -ин-а, -н'-а, -с'-а.

Собранный материал показал, что чаще всего варианты имен жителей этой территории образованы с помощью суффиксации и усечением с суффиксом с разными комбинациями. Не обнаружены редуPLICATIONИ.

Ключевые слова: женские варианты имен, ласкательные, нейтральные суффиксы, продуктивные типы.

Nesterchuk Oksana. Word Formation in Female Version of the Name in the Dialects Bug. The article analyzes the creation of women's names prybuzhan variants that arose as a result of suffixation of complete and truncated basis of official names, truncation and truncated suffix-ways with their various combinations. In addition, derivatives revealed lexical creation.

A womanish repertoire mostly coincides with zagal'noukrainskim nominal creation. At the same time, single variants which belong to the concrete transmitter of the name with the most various facilities of expression are fixed.

For creation of deminutivnikh variants 23 suffixes which give the name a zdribnilo-pestliviy tint in a value are used: -as'-a, -echk-a, -ik, -ichk-a, -k-a, -on'k-à, -ul'-a, -shk-a and others; 19 suffixes are with shrublet shade: -ar-a, -is'k-o, -ik-a, -op-a, -ut-a, -kh-a but other. Neutral in relation to the emotional colouring are variants of the names with suffixes -'à, -dz'-à, -in-a, -n'-à, -s'-à.

Our material rotined that more frequent all the variants of the names of habitants of this territory are formed by a suffix and truncating with a suffix with different combinations. Not found out redupliKACII.

Key words: womanish variants of the names, tender, increased shrub, neutral suffixes, productive types.

Стаття надійшла до редколегії 23.04.2015